

14. august 2017

Produktivitetsvækst: Danske industriansatte giver konkurrenter baghjul

Siden krisen satte ind i 2008 er produktiviteten for de beskæftigede i dansk industri vokset med ikke mindre end 43½ pct. Det er mere end dobbelt så kraftigt som andre af de lande, vi normalt sammenligner os med - herunder Sverige. Også set i et længere perspektiv har dansk industri leveret en produktivitetsvækst i topklasse. Samlet viser opgørelsen, at dansk industri har rebet sejlene og står utrolig stærkt - uanset om man måler på produktivitetsvækst eller lønkonkurrenceevne.

- Siden krisen satte ind er produktiviteten vokset meget markant i dansk industri. I perioden fra 2008 til 2016 er den steget med hele 43½ pct. Til sammenligning er produktiviteten steget med godt 17 pct. i EU. I vores nabolande Sverige og Tyskland har der været en vækst i produktiviteten på henholdsvis 18½ pct. og 9½ pct. Finland har haft en meget negativ udvikling, hvor produktiviteten er faldet med godt 6 pct. siden 2008.
- Danmark er det eneste land sammen med Tyskland, der har en synlig fremgang i produktionen efter krisen. Det er derfor den kraftige produktivitetsvækst i Danmark, der er årsag til, at industriens beskæftigelse, trods fremgang de senere år, ligger 75.000 personer under niveauet fra 2008 svarende til et fald på 20½ pct. Havde vi haft en produktivitetsvækst på linje med den svenske, skulle beskæftigelsen i dansk industri i dag have ligget ca. 60.000 personer højere.
- Også set i et længere perspektiv (2000-2016) har dansk industri leveret en toppræstation, hvad angår produktivitetsvækst. Kun Sverige slår os målt på den "klassiske" produktivitetsvækst. Måler man produktivitet mere bredt og mere dækkende ud fra værdiskabelsen (BVT i løbende priser), som bl.a. Produktivitetskommissionen har anbefalet for industrien, så falder Sverige tilbage, mens vi rykker frem og igen ligger bedst. Den "klassiske" produktivitetsopgørelse tager ikke højde for, at høj produktivitetsvækst ofte modsvarer af lavere priser, f.eks. på IT-området.
- Samlet viser opgørelsen, at dansk industri i den grad har rebet sejlene og står meget stærkt. Det ses også på dansk industris lønkonkurrenceevne, der er den stærkeste siden målingen begyndte i 1995.

Af **Cheføkonom Frederik I. Pedersen**, Formandssekretariatet,
frederik.pedersen@3f.dk, 28 42 42 72

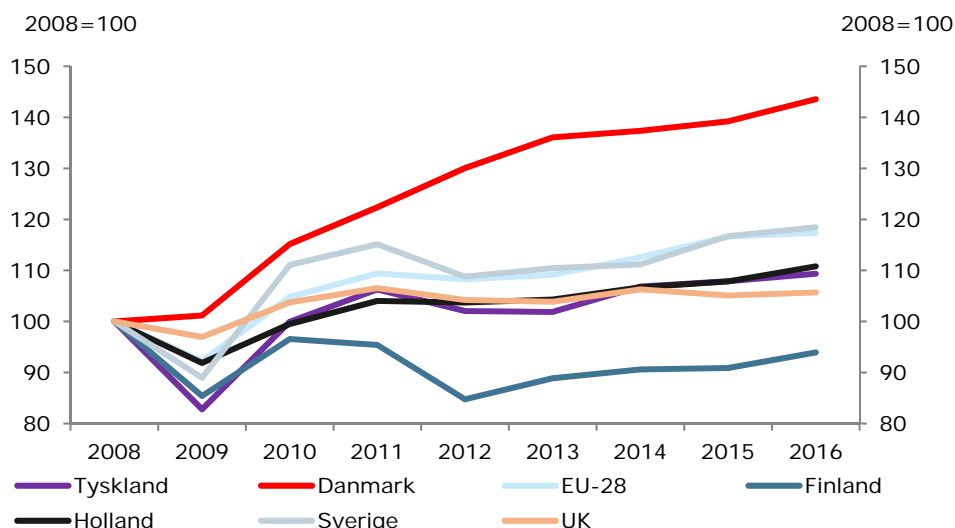

Dansk industri i markant produktivetsfremgang

Der har gennem flere år været fokus på den svage produktivetsvækst i dansk økonomi. Det er dog ikke kun i Danmark, at produktivetsvæksten overordnet set har været svag. Det gælder for de fleste andre rige lande. Samtidig er en svag produktivetsvækst ikke noget generelt fænomen for de danske brancher. Det ser man klart inden for industrien, hvor produktiviteten, siden krisen satte ind, er vokset meget markant.

Sætter man den danske udvikling for fremstillingserhvervet op imod EU og andre lande, vi normalt sammenligner os med, så er konklusionen, at vi produktivetsmæssigt har givet de andre baghjul. Det viser figur 1 med produktivetsvæksten pr. beskæftiget.

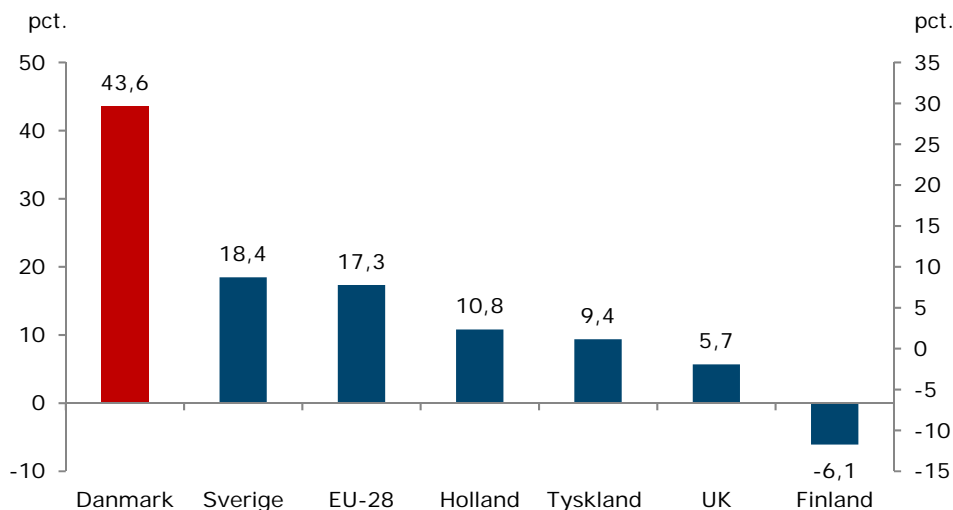
Figur 1. Produktivetsvækst industrien, Danmark og andre sammenlignelige lande 2008-2016

Anm.: Der er tale om den klassiske opgørelse af realt BVT pr. beskæftiget.
Kilde: 3F pba. Eurostat.

I perioden fra 2008 til 2016 er den danske produktivitet (klassisk opgørelse) således steget med ikke mindre end 43½ pct. inden for industrien. Det er mere end dobbelt så meget som i Sverige, hvor produktiviteten er steget med 18,4 pct. i samme periode. I hele EU-28 er der en fremgang på godt 17 pct., mens der i Tyskland og Holland kun har været en stigning på omkring 10 pct. I UK er produktiviteten øget med 5,7 pct., mens den i Finland har været negativ med et fald på godt 6 pct. siden 2008. Det viser figur 2.

Figur 2. Dansk produktivitetsvækst mere end dobbelt så høj som den svenske siden 2008

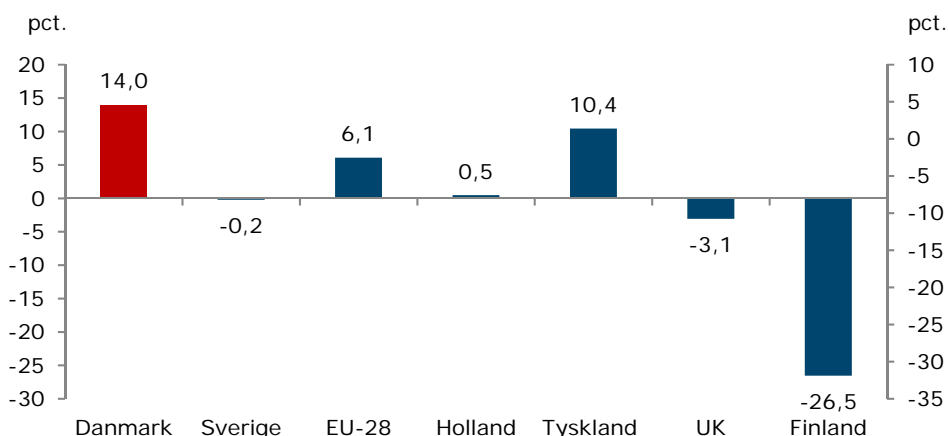

Anm.: Der er tale om den klassiske opgørelse af reelt BVT per beskæftiget.
Kilde: 3F pba. Eurostat.

Produktiviteten måles traditionelt (klassisk) ved at sætte udviklingen i egenproduktionen (BVT i faste priser) i forhold til beskæftigelsen.

Som det fremgår af figur 3, har vi som de eneste sammen med Tyskland haft en synlig fremgang i den *reale* egenproduktion (bruttoværditilvækst (BVT)) siden 2008. For de øvrige lande har vi en vækst omkring nul, bortset fra UK og Finland, hvor der har været synlig nedgang eller meget markant nedgang. For hele EU er der tale om en fremgang på godt 6 pct.

Figur 3. Udvikling i egen-produktionen (faste priser), 2008-2016

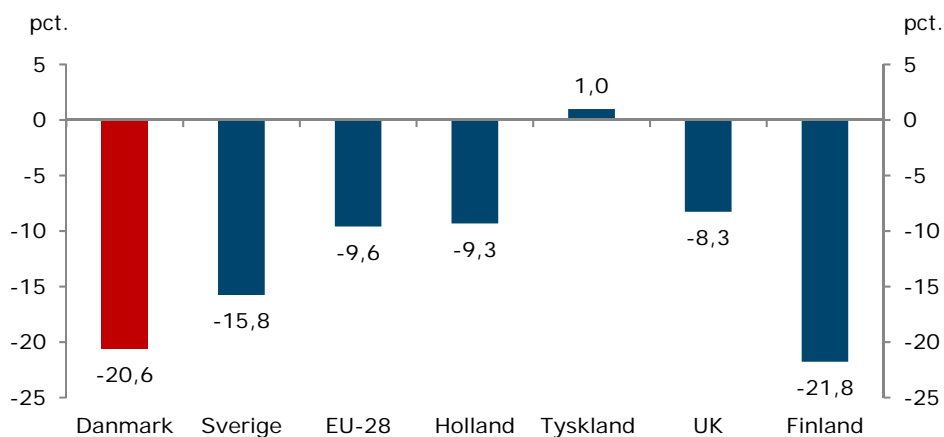

Anm.: Der er tale om en opgørelse af reelt BVT i faste kædede værdier.
Kilde: 3F pba. Eurostat.

Men mens den tyske beskæftigelse er steget lidt siden 2008, så er den danske beskæftigelse, trods fremgang de seneste tre år, faldet med ca. 1/5 svarende til 75.000 personer. Det viser figur 4. Kun Finland ligner os hvad angår beskæftigelsesfald, men deres egenproduktion er også faldet hele 26½ pct. siden 2008, jf. figur 3.

Figur 4. Beskæftigelsen i dansk industri er faldet meget markant, og kun Finland ligger lavere siden 2008

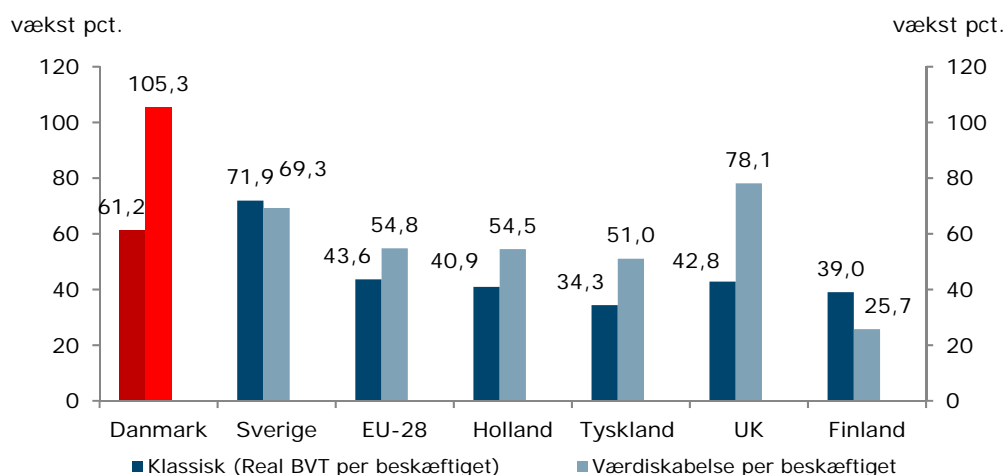

Anm.: Beskæftigelsen er målt i personer.
Kilde: 3F pba. Eurostat.

Det er således den enorme produktivetsfremgang, der forklarer, hvorfor beskæftigelsen i dansk industri er faldet så mærkbart og mere end i andre lande. Havde vi - for samme udvikling i egenproduktionen - haft en produktivetsvækst svarende til Sveriges siden 2008, ville der i dag have været ca. 60.000 flere beskæftigede i dansk industri. Det svarer til, at industriens beskæftigelse (alt andet lige) ville være faldet med 14.000 personer siden 2008 i stedet for 75.000 personer. Det illustrerer, hvad den kraftige danske produktivetsvækst modsvarer.

Også set i et længere perspektiv har dansk industri leveret en produktivetsmæssig toppræstation. Kun Sverige slår os målt på den klassiske produktivetsvækst, når man ser på udviklingen i perioden fra 2000 til 2016. Det viser figur 5.

Figur 5. Produktivitetsvækst "klassisk" versus "nominel" 2000-2016

Anm.: Værdiskabelsen per beskæftiget er målt ud fra nominelt BVT.
Kilde: 3F pba. Eurostat.

Den klassiske produktivetsopgørelse tager imidlertid ikke højde for, at høj produktivitetsvækst ofte modsvares af lavere salgspriser, jf. boks. Måler man produktivitet ud fra værdiskabelsen (BVT i løbende priser), som bl.a. Produktivitetskommissionen har anbefalet for netop industrien, så falder Sverige tilbage, mens vi rykker frem og igen ligger bedst.

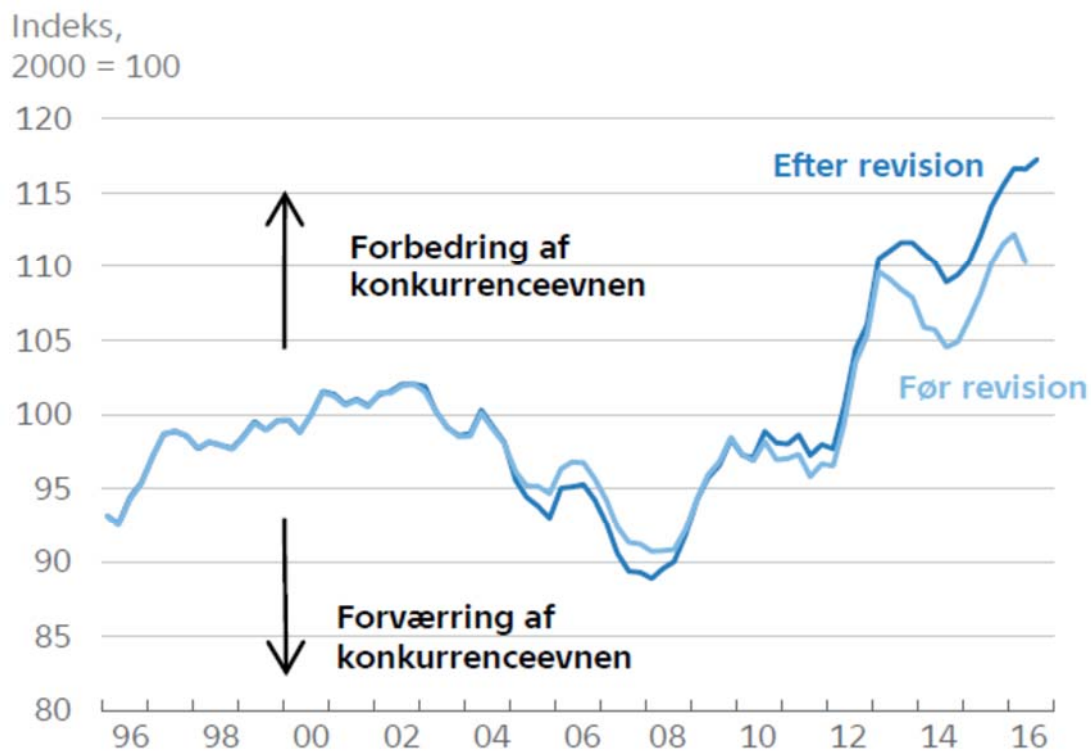
Derfor er værdiskabelsen relevant som mål

Produktiviteten målt ud fra værdiskabelsen (i løbende priser) handler både om den klassiske produktivitet, altså, hvor mange flere enheder den enkelte kan producere, men også om hvilken pris, der kan tages for det, der produceres. I Danmark producerer og sælger vi prisstærke produkter i modsætning til mange andre lande. Det ser man bl.a. ved, at vores eksportpriser og bytteforhold stiger. "IT-producerende lande" (f.eks. Sverige og Finland) har som følge af den teknologiske udvikling typisk stor klassisk produktivetsfremgang, men samtidig faldende priser. Den kombination bliver man ikke nødvendigvis rig af.

Samlet viser opgørelsen, at dansk industri i den grad har rebet sejlene og produktivetsmæssigt står meget stærkt. Den stærke produktivetsudvikling er også en afgørende årsag til, at dansk industris lønkonkurrenceevne (målt på værdiskabelsen) er den stærkeste siden målingen begyndte i 1995, jf. figur 6. Alene at sammenligne lønudviklingen på tværs af lande uden at tage højde den værdiskabelse lønnen modsvarer, giver kun halvdelen af billedet i forhold til vores konkurrenceevne.

Figur 6. Dansk industris lønkonkurrenceevne ikke målt stærkere siden 1995

Kilde: Danmarks Nationalbank "Højere væksttal bekræftede opsvinget"